

Waarom vrijwilligers de burn-out nabij zijn

Pascal Debruyne is onderzoeker aan de UGent (MENARG), Marc Jans werkt voor het Labo Educatie en Samenleving (KU Leuven) en Stijn Oosterlynck is stadssocioloog aan de UAntwerpen.

13 maart 2015

LEES LATER ★

nze steden
zijn de
voorbije
decennia
superdivers

geworden. Veel stadswijken
zijn plaatsen waar etnisch-
culturele minderheden

intussen de meerderheid vormen. Superdiversiteit daagt ons denken
en handelen uit. Een one size fits all-beleid voor nieuwe Belgen, vaak
bedacht vanuit de belangen en verlangens van de (slinkende) culturele
meerderheid, schiet schromelijk tekort. Migranten verschillen
onderling onder meer wat betreft scholingsniveau, legaal statuut, taal,
religie, gender en verworven sociale rechten. Velen van hen
ondervinden moeilijkheden om een goede plaats in deze samenleving
te vinden.

SHARE

**Financiële erkenning en
institutionele omkadering
blijft een heikel punt**

Voor reguliere instanties voor hulpverlening zijn er vaak drempels in het bereiken van nieuwkomers. In de kloof tussen officiële beleidsretoriek, reguliere instanties en de maatschappelijke realiteit zijn echter veel zelforganisaties en vrijwilligers actief. Er is consensus over de kracht en het 'vanzelfsprekende' bereik van zelforganisaties. Ze werken drempels weg, met een volgehouden politiek van nabijheid. Ze brengen papieren in orde, organiseren taallessen, naschoolse opvang en ondersteuning voor ouderen met een migratieachtergrond. Ze leiden mensen naar de reguliere gezondheidszorg en dienstverlening en verzorgen culturele activiteiten en vorming.

Net daarom erkent de Brusselse VGC zelforganisaties als 'voorportaal' van de reguliere hulpverlening. Ook in Antwerpen en Gent groeit bij reguliere diensten en beleid het bewustzijn over het belang van nabijheidspolitiek: 'er zijn' daar waar burgers met hun noden zitten en er een antwoord zoeken. Zelforganisaties krijgen dus wel steeds meer 'symbolische' erkenning door overheden, maar financiële erkenning en institutionele omkadering blijft een heikel punt.

De Mangoboom in Bloei is zo'n bedreigde zelforganisatie. Ze verzet al negentien jaar bergen intercultureel vormingswerk in Anderlecht, gedragen door het engagement van tientallen vrijwilligers van verschillende origine. Zonder enige structurele financiële ondersteuning investeert ze in de noden van de superdiverse Brusselse bevolking. Dat doet ze via de seniorenwerking, waar noden van ouderen met migratieroots - die in officiële rusthuizen weinig plaats krijgen - worden beantwoord, via de huiswerkbegeleiding voor kinderen, via taalateliers en sociale dienstverlening. Afgelopen maand besloot het bestuur dat de Nederlandstalige vleugel van de zelforganisatie moet stoppen door middelentekort. De vereniging is niet de eerste of de laatste die wordt bedreigd door de miskennis van overheidswege.

Om de boodschap te geven dat zelforganisaties meerwaarde creëren, gaan vrijwilligers van zelforganisaties vandaag één dag staken. Zo maken ze zichtbaar wat hun engagement betekent voor de superdiverse samenleving.

Het initiatief is genomen door de 300 zelforganisaties onder de koepel van Internationaal Comité vzw. De oproep wordt verspreid naar vrijwilligersorganisaties in heel België.

Vrijwilligers ervaren dat ze door politici worden gezien als een gratis oplossing voor maatschappelijke tekorten in de huidige besparingscontext. Ze kunnen veel betekenen voor de emancipatie van burgers met migratieachtergrond, maar recente onderzoeksrapporten wijzen op de overbelasting van zelforganisaties. Er is een mismatch tussen wat het beleid op hun schouders legt en hun draagkracht. De staking van zelforganisaties is een belangrijk signaal aan de overheden dat de grens is bereikt. Via sociale media illustreren vrijwilligers hoe zij vandaag op hun grenzen stoten (zie #vrijwilligersburnout).

De toekomst van de superdiverse stad wordt gemaakt door wie elke dag van onderuit aan een solidaire samenleving in diversiteit werkt. Zelforganisaties spelen daarin een belangrijke rol. Overheden mogen de kans niet laten liggen hun symbolische erkenning om te zetten in reële steun.

SHARE

**De staking van
zelforganisaties is een
belangrijk signaal aan de
overheden dat de grens is
bereikt**